

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการ และเหตุผล

สภาพสังคมของอำเภอเชียงดาวเป็นสังคมชนบท การกระเถียงดูเด็กเป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยายและญาติพี่น้อง ช่วยกันเลี้ยงดูบุตรหลานของตน แต่เนื่องจากสภาพสังคมของอำเภอเชียงดาวที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นเพราะการมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น หรือการที่บิดา มารดามีการศึกษาที่สูงขึ้น หรืออาจเป็นค่านิยมของบิดา มารดาสมัยใหม่ที่นิยมส่งบุตรหลานไปฝากเลี้ยงไว้ที่สถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อเป็นการสร้างความพร้อมแก่เด็กวัยก่อนประถมศึกษา ประกอบกับสภาพสังคมในปัจจุบันของอำเภอเชียงดาวที่เปลี่ยนแปลงไป จำนวนครอบครัวแบบครอบครัวเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้ที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านจึงจำเป็นต้องหาผู้ดูแลบุตรแทนตนในช่วงระหว่างวัน ดังนั้นสถานรับเลี้ยงเด็กเล็กจึงเป็นทางเลือกที่คืออย่างหนึ่งในการรับภาระเลี้ยงดูบุตรแทนตน

ในความคาดหวังของบรรดาผู้ปกครองที่นำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงที่สถานรับเลี้ยงเด็กคิดว่าบุตรหลานจะได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องและปลอดภัยจากพี่เลี้ยงมืออาชีพ และบุตรหลานได้รับอบรมเลี้ยงดูการพัฒนาการตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540¹ ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา มีพัฒนาการตามวัยที่ควรจะเป็น

ปัจจุบันในอำเภอเชียงดาวมีสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลประกอบด้วย²

1. ระดับก่อนประถมศึกษา(อนุบาล) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ การจัดตั้งอยู่ภายใต้ข้อบังคับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540

2. ระดับอนุบาลของเอกชน สังกัดอำเภอเชียงดาว การจัดตั้งอยู่ภายใต้ข้อบังคับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน พ.ศ. 2531

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย การจัดตั้งอยู่ภายใต้ข้อบังคับระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ. 2536

4. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด สังกัดกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ การจัดตั้งอยู่ภายใต้ข้อบังคับระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พ.ศ. 2542

¹ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540, (กรุงเทพฯ : อรุณกา, 2540), หน้า 1

² สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเชียงดาว, รายงานสถิติสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเชียงดาว, 2544 .

การดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลแต่ละแห่งในอำเภอเชียงดาวจะแตกต่างกันออกไป ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะจูงใจให้ผู้ปกครองเลือกใช้บริการนำบุตรหลานมาฝากเลี้ยงในสถานรับเลี้ยงเด็กแต่ละแห่ง และสถานรับเลี้ยงเด็กแต่ละแห่งก็จะประสบปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกันออกไปในเรื่องการดำเนินงาน ดังนั้นในการศึกษารั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็กและอนุบาล และศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กและอนุบาลของรัฐและเอกชนในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้สนใจในเรื่องนี้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

1.3 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

- การดำเนินงาน หมายถึง การจัดการของธุรกิจที่ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ ด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านการเงินและการบัญชี และด้านบุคลากร
- ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง ข้อขัดข้องที่เกิดในการดำเนินธุรกิจ ในด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านการเงินและการบัญชี และด้านบุคลากร
- สถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาล ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งหมายถึง สถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด หมายถึง สถานที่ที่วัดจัดตั้งขึ้น โดยใช้อาคารของวัดเป็นสถานศึกษา เพื่อให้การศึกษาอบรมปลูกฝังศีลธรรม คุณธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของไทยและภูมิปัญญาไทย แก่เยาวชนตามสมควรแก่วัย รวมทั้งการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนเกณฑ์ที่จะเข้าสู่วัยเรียนในระดับประถมศึกษา มีชื่อย่อว่า “ศดว”³ เด็ก หมายถึง เด็กที่อยู่ในความดูแลอบรมของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ซึ่งมีอายุระหว่าง 3 - 5 ปี

³ กลุ่มส่งเสริมการศาสนาและวัฒนธรรม, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่, คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด, (เชียงใหม่ : 2543), หน้า 1.

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานรับเลี้ยงเด็กในหมู่บ้านในความดูแลของคณะกรรมการพัฒนาเด็กอำเภอและคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนเกณฑ์ที่จะเข้าสู่วัยเรียนในระดับประถมศึกษา มีชื่อย่อว่า “ศพด”⁴

เด็ก หมายถึง เด็กที่อยู่ในความดูแลอบรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีอายุระหว่าง 3 – 6 ปี

3. ระดับก่อนประถมศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาและอบรมเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี โดยจะศึกษาในช่วงที่สาม ซึ่งมี อายุระหว่าง 3 - 6 ปี⁵

4. ระดับอนุบาลเอกชน หมายถึง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนระดับอนุบาลมีเวลาเรียนต่อเนื่องกันเป็นเวลา 2 ปีหรือ 3 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนอายุ 3-5 ปี⁶

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

2. ทำให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

3. ผลของการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน และเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการและผู้สนใจลงทุนในธุรกิจประเภทนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

⁴ กองพัฒนาเด็ก, กรมพัฒนาชุมชน, กระทรวงมหาดไทย, *คู่มือเด็ก* (กรุงเทพฯ: ยูนิเซฟประเทศไทย, 2541), หน้า 1.

⁵ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, *หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540* (กรุงเทพฯ: ศุภสภา, 2540), หน้า 1.

⁶ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, *ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนเอกชนพุทธศักราช 2531*, (กรุงเทพฯ: ศุภสภา, 2531), หน้า 90.